

**A PRIZMA ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA, EGYSÉGES
GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY
(1134 BUDAPEST, VÁCI ÚT 57.)
ETIKAI KÓDEXE**

Verzió: 1.0

Hatályba lépés időpontja: 2010. május 1.

Jóváhagyta: Locsmáncsi Alajos intézményvezető

Tartalomjegyzék:

1. Bevezetés.....	3
2. Az Etikai Kódex megalkotásának célja.....	3
3. Az Etikai Kódex szakmai háttere.....	3
4. Az Etikai Kódex területi, személyi és időbeli hatálya, módosítása	3
5. Általános alapelvek	4
6. A szakalkalmazott személyiségével, pályájával kapcsolatos etikai normák.....	4
7. A szakszerűség (szakmai kompetencia) követelményei	5
8. Titoktartási kötelezettség.....	6
9. A gyógypedagógiai munka etikai normái	7
10. A pszichológiai munka etikai normái.....	8
11. A kliens és a gyógypedagógus kapcsolata	9
12. A kliens és a pszichológus kapcsolata.....	10
13. A munkatársakkal való kapcsolattartás	11
14. A szakmával való kapcsolattartás	11
15. Társadalmi szereplés	11
16. Kutatás, publikáció.....	12
16. Az etikai kérdések kezelése.....	12
17. Záró rendelkezések.....	13

1. Bevezetés

A gyógypedagógus és pszichológus a lelkiismeretétől vezérelt személy, ki tudatosan és szabadon cselekszik. Mint ilyen, igényli, hogy bizonyos lehessen cselekedetei helyességében. A kódex olyan normákat kíván rögzíteni, amelyek jogi eszközökkel nem, vagy csak kevésbé foghatóak meg, de etikai értelemben megragadhatóak. Az a munkatárs, aki ezeket megtartja, nyugodt lelkiismerettel, jó közérzettel élhet.

2. Az Etikai Kódex megalkotásának célja

Az intézményi Etikai Kódexünk megalkotásának célja, hogy:

- szakmai közmegegyezésen alapuló szabályok átvételével és alkotásával erősítse szakalkalmazottaink belső összetartozását, s ezáltal társadalmi megbecsültségét,
- igazodási pontokat nyújtson olyan helyzetekben, amelyek nem szabályozhatóak pusztán jogi eszközökkel,
- az intézmény partnereit informálja a gyógypedagógusok és pszichológusok munkavégzésének erkölcsi normáiról.

3. Az Etikai Kódex szakmai háttere

- Gyógypedagógusok Etikai Kódexe¹
- Pedagógus Etikai Kódex²
- Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe³

4. Az Etikai Kódex területi, személyi és időbeli hatálya, módosítása

Jelen Etikai Kódexben foglaltak betartása kötelező az intézmény minden pedagógus és pszichológus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottja számára.

Jelen Etikai Kódex 2010. május elsejétől visszavonásig érvényes.

Az Etikai Kódexet felül kell vizsgálni, amennyiben a szakalkalmazottak 50%-a + 1 fő írásban kéri.

¹ Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete. In: Gyógypedagógiai Szemle 2009/2-3. 195-198. p.

² Független Pedagógus Fórum. In:

http://www.fpf.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=1&Itemid=32 (2010. 03. 06.)

³ Magyar Pszichológiai Társaság – Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesülete. In: http://erg.bme.hu/szakkepzes/etika/MPT_SZEK2004.pdf (2010.03.06.)

5. Általános alapelvek

Intézményi céljaink megvalósítása érdekében közösségünkben az érintkezés és együttműködés alapvető normájának tekintjük:

- A mindenkit emberi mivoltában - világnézetétől, politikai hovatartozásától, nemétől, származásától, korától függetlenül - egyaránt megillető figyelmet, tiszteletet, elfogultságoktól mentes jóhiszeműséget.
- A megértés igényét és szándékát kifejező toleranciát.
- A nyílt, őszinte beszédet, a korrekt, becsületes viselkedést.
- A szakmai és emberi rátermettséget, erkölcsi feddhetetlenséget elismerő, valamint az alkalmi nehézségek leküzdéséhez esélyeket kínáló bizalmat.
- Szükség esetén a hatékony segítséget, együttérzést és szolidaritást.

Feltételezi, hogy:

- Intézményünkben érvényesülnek az alapvető emberi, állampolgári és szakmai jogok.
- A kollégák törvénytisztelő állampolgárok és elhivatott szakemberek.
- Viselkedésük, beszédmódjuk, külső megjelenésük megfelel a kulturált érintkezés írott és íratlan követelményeinek.

6. A szakalkalmazott személyiségével, pályájával kapcsolatos etikai normák

- A gyógypedagógus és pszichológus munkatárs elsősorban érett személyiség, folyamatosan törekszik saját személyiségének, képességeinek fejlesztésére különös tekintettel a következő személyiségjegyekre: pozitív irányú hatni tudás, sokoldalúság, harmónia, realitásérzék, lelkiismeretesség, reális önértékelés és önismeret, optimizmus, produktivitás, önkontroll, spontaneitás, magas frusztráció-tolerancia, szilárd szokásrendszer, határozottság, szociális érzékenység, demokratizmus, erkölcsi tartás, humorérzék; valamint különösen a következő értékek tekintetében: ember- és gyermekszeretet, kiegyensúlyozottság, türelem, kreativitás, tudatosság, következetesség, humánus, nyíltság, elfogadás, tolerancia, empátia, megbízhatóság, együttműködés, segítőkészség, felelősségérzet, egyéni bánásmód.
- A gyógypedagógus és pszichológus kolléga törekszik az egész életen át tartó tanulásra, önmaga fejlesztésére a fejlődésben lévő emberről szóló tudás bővítésében, a pedagógiai-pszichológiai szakmai ismeretek, jártasságok, készségek gyarapításában és az értelmiségi embertől megkívánt általános műveltség területén.
- Értelmiségi szerepéhez életvitelével és erkölcsiségével – saját egyéniségének vállalása és megmutatása mellett – mindig méltó marad.
- Testi és lelki egészségét ápolja.
- Természettisztelő magatartású, környezettudatos életvitelű. Közvetlen és tágabb környezetéhez való viszonyában tudatosságot és felelősséget tanúsít a természet és a társadalom harmóniája, fenntarthatósága iránt.
- Törekszik az emberi és szakmai hibák megelőzésére, kijavítására.
- Csak olyan munkafeltételeket fogad el, amelyek a szakmai és etikai elkötelezettségeinek betartását lehetővé teszik.

7. A szakszerűség (szakmai kompetencia) követelményei

- A gyógypedagógus és pszichológus munkatárs csak olyan tevékenységet végezhet, amelynek szakszerű ellátására megfelelő képzettséggel rendelkezik, és arra jogszabály feljogosítja.
- Azokban a munkakörökben, amelyeken az érvényben lévő jogszabályok alapján egyéb képesítés is szerezhető (pl. szakvizsga, szakirányú továbbképzés), az ilyen képesítéssel még nem rendelkező munkatárs törekszik a szakképesítés mielőbbi megszerzésére.
- A szakalkalmazott munkatárs nem használ olyan címet, nem kíván meg, és nem tűr olyan megszólítást, amelyre végzettsége, beosztása, tudományos rangja nem jogosítja fel.
- A gyógypedagógus és pszichológus munkatárs felismeri és betartja kompetenciája határait. Szakmai kompetenciájának keretein belül felelősséget vállal döntéseiért, az alkalmazott eljárásokért, módszerekért, azok várható kimeneteléért, valamint az egyént, csoportot, illetve társadalmat érintő szakmai beavatkozásokért.
- Szakmai és oktatási tevékenysége során mindenkor arra törekszik, hogy a legkorszerűbb szakmai eljárásokat alkalmazza és alkalmaztassa. A tudomány fejlődése által nyújtott lehetőségek maximális érvényesítése érdekében lépést tart tudományának (szakágának) eredményeivel, és igyekszik elősegíteni annak fejlődését.
- Szakmai vagy oktatási tevékenységei során tudatában van a szaktudása által nyújtott lehetőségekkel és korlátokkal. Csak olyan feladatok teljesítésére vállalkozik, amelyek kompetenciája határain belül vannak, és amelyeket tanulmányaira, szakmai tapasztalataira, vizsgálataira és konzultációira alapozhat.
- Ha olyan feladattal, helyzettel kerül kapcsolatba, amely meghaladja kompetenciáját, megbeszéli egy olyan kollégával, aki rendelkezik a szükséges képzettséggel, tapasztalattal, szükség esetén vállalja és biztosítja a szupervíziót, vagy gondoskodik megfelelő szakmai segítségről.
- Tartózkodik egy tevékenység vagy megbízás elvállalásától, ha tudja vagy tudnia kellene, hogy a személyes korlátai, problémái nagy valószínűséggel megakadályozhatják a feladat szakszerű módon történő elvégzését. Amennyiben ilyen helyzet áll elő, megteszi a megfelelő lépéseket. Ilyen lehet, pl. szakmai konzultáció kérése, melynek során tisztázható, hogy korlátoznia, felfüggesztenie, vagy befejeznie kell-e az adott tevékenységet.
- Nem vállal el olyan feladatot, amely kívül esik a gyógypedagógia illetve pszichológia tudomány, illetve a gyakorlati eljárások mindenkori fejlettsége által meghatározott lehetőségek körén, amely számára összeférhetlenségi helyzetet teremt, vagy amelyben tevékenységét visszaélészerűen használhatják fel.
- Tudatában van annak, hogy tevékenysége kihat a vele szakmai munkája során kapcsolatba kerülő személyek életére. Szakmai felelősséggel tartozik tehát mind a személy, mind a társadalom érdekeinek megóvásáért. Minden tevékenységében tiszteletben tartja a személynek az Alkotmányban, illetve a különböző jogszabályokban biztosított jogait.
- Tevékenységét a korszerű tudományra alapozottan, legjobb tudása és meggyőződése szerint, a törvényes keretek között végzi. Alkalmazója vagy megbízója utasításainak, felkérésének e kötelezettségek betartásával tesz eleget.

8. Titoktartási kötelezettség

- A gyógypedagógus és pszichológus munkatársakat titoktartási kötelezettség terheli minden - a kliens ellátása során tudomására jutott személyes, pszichológiai és egészségügyi adat vonatkozásában. Ezen adatokat, csak az arra jogosulttal közölheti, és köteles azokat bizalmasan kezelni. A titoktartási kötelezettsége a klienssel való kapcsolatának lezárása után is fennáll.

A szakmai munka során titokkörbe tartozó adatok:

- Személyazonosító adat: a családi és utónév, leánykori név, a nem, a születési hely és idő, az anya leánykori családi és utóneve, a lakóhely, a tartózkodási hely, a társadalombiztosítási azonosító jel (TAJ szám) együttesen vagy ezek közül bármelyik, amennyiben alkalmas vagy alkalmas lehet az érintett azonosítására.
 - Személyes adat különösen: az érintett értelmi, lelki és egészségügyi állapotára, viselkedésmódjára, örökbefogadó szülői, nevelőszülői, gyámi, gondnoki feladatok ellátására, illetve e feladatok ellátására való alkalmasság kizárására, pályaalkalmasságára, illetve a pályaalkalmasság kizárására, kóros szenvedélyére vonatkozó, illetve észlelt, vizsgált, mért, leképezett vagy származtatott adat; továbbá az előzőekkel kapcsolatba hozható, az azokat befolyásoló mindennemű adat (pl. családi környezet, foglalkozás.)
 - A pszichológusi titok körébe tartozik minden, a szakmai tevékenysége során tudomására jutott pszichológiai és személyazonosító adat, továbbá a szükséges vagy folyamatban lévő, illetve befejezett kezelésre vonatkozó, valamint a kezeléssel kapcsolatban megismert egyéb adat, függetlenül attól, hogy az írásbeli, vagy szóbeli közléssel, vagy bármely pszichológiai vizsgálat során ismert meg.
- A szakalkalmazott munkatárs az adatok felvétele és kezelése során az alábbi követelményeknek is megfelel:
 - Az adatfelvételnek és az adatok kezelésének mindenkor tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.
 - Az adatoknak pontosnak, teljesnek, és ha szükséges, időszerűnek kell lenniük.
 - A kliensről szóló iratokat, feljegyzéseket, felvételeket, számítógépen rögzített adatokat olyan helyen kell tárolni, amely a lehetőségekhez képest a legbiztonságosabban védi az anyagokat az illetéktelen hozzáférés elől.
 - A vizsgálati és terápiás dokumentációk megőrzése, illetve megsemmisítése tekintetében a munkatárs a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényben foglaltak szerint jár el.
 - A gyógypedagógus és pszichológus kolléga csak kliense, törvényes képviselője előzetes hozzájárulásával ad ki bármiféle információt klienséről.
 - A titoktartási kötelezettség alól felmentő hatályú, ha a törvény elrendeli, illetve mások védelme szükségessé teszi.
 - A gyógypedagógus és pszichológus csak a kliens (törvényes képviselője) engedélyével és beleegyezésével használhatja oktatásra, publikálásra, több ember előtt történő bemutatásra a kliensről szóló bármely anyagot, információt, és biztosítja, hogy a kliens személye, adatai ne legyenek felismerhetők.
 - Ügyel arra, hogy publikációiban, beszámolóiban, előadásaiban, oktatási tevékenysége vagy a médiában tett nyilatkozatai során, - az érintettek előzetes beleegyezése vagy törvényi felhatalmazás nélkül -, a szakmai titoktartás kötelezettsége alá eső információk ne jussanak illetéktelen személy tudomására. Gondoskodik arról, hogy a személyre,

- Ha az egyéni vagy csoportos foglalkozásokról, vizsgálatokról kép- vagy hangfelvétel készül, a klientsől, törvényes képviselőjétől írásos beleegyezést kér, amelyben részletezik, hogy vajon a felvétel megmutatható-e: más szakembereknek, felsőoktatási hallgatóknak, laikus közönségnek. Gondoskodik arról, hogy a vizsgálati személy viselkedését illetéktelenek ne figyelhessék meg.
- Azokkal a személyekkel (vagy legális képviselőikkel) vagy szervezetekkel, amelyekkel szakmai vagy tudományos kapcsolatba kerül, - lehetőség szerint előzetesen, illetve amint új körülmények merülnek fel, - megtárgyalja a titoktartás megfelelő határait, mértékét, valamint a kapcsolat során nyert információk előrelátható felhasználását. Megőrzi az őt alkalmazó, illetve megbízó szervezet szolgálati titkait is.
- A pszichológusi titokkörben:
 - A vizsgálat eredményéről és az arról készülő írásos dokumentumról a vizsgált személyt, illetve korlátozottan cselekvőképes egyén vagy gyermek esetén a törvényes képviselőt vagy szülőt, az állapotának megfelelően, számára félre nem érthető módon tájékoztatja. Munkája során szerzett tapasztalatait, összegző megállapításait érthető módon adja át a megbízónak vagy a vizsgálati személynek. A jegyzőkönyvekbe betekintést csak megfelelően képzett pszichológus kolléga tehet.
 - Tiszteletben tartja a kliens azon igényét, hogy a pszichológiai vizsgálat várható kimeneteléről, eredményéről kiknek adható felvilágosítás, illetve, hogy a kliens kiket zár ki pszichológiai adatainak részleges vagy teljes megismeréséből.
 - A kliens gondozását végző személlyel az érintett kliens hozzájárulása nélkül is közölni lehet azokat a pszichológiai adatokat, amelyek ismeretének hiánya a kliens pszichés állapotát hátrányosan befolyásolja. Ezen belül megoszthatja a szülővel a rábízott titkot, amennyiben a gyermeknek ebből nem származik kára. Ha azonban a pszichológus úgy ítéli meg, hogy a gyermek érdekét súlyosan sértheti a tudomására jutott bizalmas információ kiadása, továbbra is köteles megőrizni azt.
 - A kliens felé biztosítja, hogy vizsgálata és ellátása során csak azok a személyek legyenek jelen, akiknek részvétele az ellátásban szükséges, illetve azok, akiknek jelenlétéhez a kliens hozzájárult. A titoktartás kötelezettség terheli a kliens vizsgálata és ellátása során jelenlévő és az ellátásban résztvevő személyeket is. Köteles e személyek figyelmét titoktartási kötelezettségükre felhívni, és őket a titoktartási kötelezettség tartalmáról tájékoztatni.
- Amennyiben a pszichológiai szolgáltatás törvényileg vagy egyéb módon előírt, előzetesen tájékoztatja az egyént a várható szolgáltatásról, annak jellegéről, és a titoktartás hatáiról.

9. A gyógypedagógiai munka etikai normái

A pedagógus

- eljárásait a gyermekek életkorához, egyéniségéhez és mentális képességeihez igazítja,
- minden növendékkel törődik, fejleszti, hátrányos megkülönböztetést nem alkalmaz,
- érvényre juttatja az intézmény nevelési programjában megfogalmazott nevelési elveket, eljárásokat,

- törekszik a személyes vagy a nevelés során keletkező konfliktusok kezelésére,
- szociális, mentális problémák észlelése esetén segítséget nyújt, illetve kapcsolatot teremt az ellátó szervvel,
- a növendék ellátatlanságáról, gondozatlanságáról, testi, lelki, erkölcsi veszélyeztetettségéről szerzett információkat eljuttatja a kompetens szakemberhez illetve szervezethez, a lelkiismereti és személyiségi jogok szigorú tiszteletben tartása mellett,
- érdeklődik a volt növendékek életpályája iránt,
- felkészül a foglalkozásokra, tanítási órákra, és gondoskodik azok megszervezéséről,
- a foglalkozásokat pontosan megtartja,
- tevékenységét dokumentálja, amelyben szerepel a tevékenység, a tevékenység megkezdésének és befejezésének ideje, a találkozások történése, időpontja és időtartama, szakvéleménye,
- személyre szóló fejlesztő feladatokkal egyéni bánásmódot alkalmazva foglalkozik a növendékekkel,
- a tanítás-tanulás folyamatában egyaránt ügyel a tananyag – képességeknek megfelelő - megérttetésére, elsajátíttatására, gyakoroltatására, a fejlesztésre, alkalmazásra, értékelésre.

Az óvodában dolgozó pedagógus külön figyel a növendékek mozgás- és pihenésigényére, játékigényére, személyes kapcsolat iránti egyéni igényeire.

10. A pszichológiai munka etikai normái

- A pszichológus munkatárs a pszichológián belüli különböző irányzatokkal szemben toleráns, a sajátjától eltérő irányzatok jogosultságát tiszteletben tartja. Kliensi viszonylatban nem nyilvánít értékítéletet más irányzatokra vonatkozóan.
- Módszereinek, eljárásainak megválasztásában érvényesíti szakmai autonómiáját. Ezekre vonatkozóan csak attól fogad el utasítást, aki szakmai irányítására jogosult. Kétes vagy vitás esetekben azonban – a megfelelő állásfoglalás kialakítása érdekében – illetékes szakemberekkel konzultál és azok észrevételeit, ajánlásait tárgyilagosan megfontolja.
- Diagnosztikai és terápiás eljárásai megválasztásakor gondot fordít azok megbízhatóságára. Csak olyan módszereket alkalmaz, amelyeket szakszerű képzés során elsajátított. A hazai gyakorlatban új eljárások alkalmazásával nyert eredményeket fokozott gondossággal értékeli, és véleménye megalkotásában számításba veheti. Kizárólag új eljárásokra azonban sem diagnosztikus, sem terápiás munkát nem alapoz.
- Feladatának lehető legjobb megoldása érdekében a saját és a rokon szakterületek szakembereivel való együttműködésre törekszik. Együttműködést kezdeményez olyan esetekben, amelyekben saját tudományos vagy szakmai illetékességének korlátozottságát felismeri.
- Orvosi kezelés alatt álló személyek esetében, akiknél a pszichológus bármilyen irányú tevékenysége az orvosi terápiára hatással lehet, vagy az orvosi terápia befolyásolhatja a pszichológusi tevékenységet, csak a kezelőorvossal konzultálva jár el.
- Igyekszik elérni, hogy munkafeltételei lehetővé tegyék a szakszerű szakmai tevékenység követelményeinek maradéktalan teljesítését.
- Pszichológiai eljárásokat (tesztet, vizsgálati, terápiás és egyéb intervenciók eszközt) nem juttat nem pszichológus birtokába.

11. A kliens és a gyógypedagógus kapcsolata

- A gyógypedagógus kliensét és törvényes képviselőjét korrekt módon, teljes körűen tájékoztatja tevékenysége feltételeiről, időtartamáról, várható eredményeiről, következményeiről, illetve a kliens részéről szükséges együttműködésről.
- Bármiféle szakmai javaslat esetén a kliens, illetve törvényes képviselője dönt.
- A gyógypedagógus elfogadja kliense azon jogát, hogy életkorának és állapotának megfelelő döntéseket hozzon, de ezzel egyidőben, teljes szakmai tudásával és felelősségével mérlegeli kliense (törvényes képviselője) helyzetét és döntéseit.
- A gyógypedagógus szaktudásával támogatja a klienst döntése meghozatalában oly módon is, hogy segíti a döntés hátterének és következményeinek a lehetőségekhez képest teljes körű megértését.
- A gyógypedagógus a kliens érdekeit képviseli, érdekérvényesítő képességét fejleszti, erősíti.
- A gyógypedagógus adott esetben foglalkozik kliensei környezetében lévő személyekkel is.
- A gyógypedagógus előzetesen tájékoztatja kliensét és törvényes képviselőjét az igénybevett szolgáltatás esetleges anyagi feltételeiről.

A gyógypedagógus a gyermekekkel való kapcsolatában:

- arra törekszik, hogy elfogadó, pozitív érzelmeket közvetítő, a gyermek testi, szellemi, erkölcsi növekedését segítő nevelő legyen;
- igyekszik nyíltan, kedvesen, barátságosan, következetesen, egyértelműen, motiválóan, az értelmi képességeknek megfelelően, jól artikuláltan, a paralingvisztikai elemekkel kongruensen és az alapvető társadalmi normáknak megfelelően kommunikálni;
- kommunikáció közbeni magatartása is egyértelmű, következetes, de nem távolságtartó;
- a gyermekekkel való érintkezésben megőrzi tekintélyét, megtartja és megköveteli az elfogadott udvariassági formákat;
- az óvodai és iskolai élet minden területén határozott, világosan megfogalmazza a követelményeket és feladatokat;
- az értékelés során gazdag eszköztár alkalmazása mellett tapintattal, felelősen mérlegel az egyéni képességeknek, sajátos körülményeknek megfelelően;
- követelményei differenciáltak, tekintettel van növendékei eltérő képességeire és érdeklődésére;
- határozottan fellép, ha a tanulók egymás testi épségét veszélyeztetik, segít nekik abban, hogy a közöttük keletkezett feszültségeket, konfliktusokat méltányosan rendezzék;
- a diákok fegyelmezetlenségét, a rendbontást és a normaszegéseket objektíven, indulatoktól mentesen, ugyanakkor határozottan, gyorsan és súlyuknak megfelelően kezeli, és a Házirend szellemében jár el.

A gyógypedagógus szülőkkel való kapcsolattartása:

- A kapcsolat alapja a kölcsönös tisztelet és megbecsülés.
- A pedagógus sem a szülőktől, sem a növendékektől nem fogad el olyan ajándékot, amely értékénél vagy az ajándékozás módjánál fogva lekötelezettséghez vezethet.
- A szülők munkáját saját céljaira térítésmentesen nem veszi igénybe.
- A pedagógus a szülők között nem tesz különbséget, kapcsolatai egyenlők.
- A szülői értekezleten a pedagógus csak az egész tanulócsoporthat érintő kérdéseket, gondokat, feladatokat tárgyalja. Kerüli az egyes növendékeket bántó, megszegyenítő minősítéseket, megjegyzéseket.
- Fogadóórákon, családlátogatáskor és egyéb személyes alkalmakkor teljes körű információt nyújt a szülőnek, és maga is információkat gyűjt. A családi vonatkozású információkat szigorúan titokba tartja, illetve csak a növendék érdekében használja fel.
- A különféle pénzügyítési igényeknek a pedagógus ellenáll.

12. A kliens és a pszichológus kapcsolata

- A pszichológus maximálisan tekintettel van kliense(i) emberi méltóságára és érdekeire.
- A kettős kapcsolat elkerülése érdekében, nem létesít pszichológiai kliensi kapcsolatot családtaggal, rokonnal, barátal, közvetlen munkatárssal, illetve olyan személlyel, akivel valamilyen más szoros kapcsolatban is áll, illetve olyan személlyel, aki egy másik kliensével szoros kapcsolatban van. Az olyan kettős kapcsolat, amelyik joggal várhatóan nem okozza a szolgáltatás romlását vagy a kliens kihasználását, vagy sérelmét, nem tekinthető etikátlannak.
- Amennyiben a kliensi/terápiás kapcsolat során olyan viszony alakul ki a felek között (baráti, érzelmi stb.) amely a kívánatos szakmai munkát veszélyezteti, lezárja a munkát, indokolt esetben szupervíziót kér, és különösen ügyel arra, hogy a másik fél kliensi/terápiás érdekei ne sérüljenek.
- A klienssel való kapcsolatát nem használja fel semmiféle előny megszerzésére. Az együttműködés keretében kliensével a munka kereteinek pontos definiálására törekszik.
- Olyan pszichológiai tevékenységek, mint, pl. diagnosztizálás, terápia, szakvélemény készítés, csak a klienssel való személyes vizsgálatban szerzett eredmények alapján végezhetők.
- A vizsgált személyek állításainak, közléseinek valóságtartalmáról vagy bizonyíthatóságáról nem köteles személyesen meggyőződni.
- A személyes vizsgálatok megkezdése előtt tájékoztatja a klienst saját titoktartási kötelezettségéről és - indokolt esetben - arról is, hogy a pszichológiai véleményt kinek köteles átadni. Tájékoztatja klienseit (a kiskorúakat is) azok kora, iskolázottsága, pszichés állapota stb. szerint a foglalkozások céljáról, eredményéről, esetleges következményeiről, valamint arról, hogy megtagadhatják-e a foglalkozásokon való részvételt, illetve a részvétel megtagadásának milyen várható következményei lesznek.

13. A munkatársakkal való kapcsolattartás

- Alapvető érték a tisztelet, bizalom, szolidaritás, együttműködés, empátia és elfogadás. Alapvető normák:
 - egymás munkájának megbecsülése;
 - szolidaritás a kollégák iránt és lojalitás az intézmény iránt;
 - egymás kompetenciájának és felelősséghatárainak tiszteletben tartása;
 - a szaktudás, tapasztalat, szakmai információk kollégákkal való megosztása;
 - egymás szakmai véleményének, módszereinek tiszteletben tartása;
 - felelős kritika az érintett jelenlétében való megfogalmazása;
 - a saját feladatok oly módon való végzése, hogy ne terheljék külön munkával a kollégát;
 - nehéz helyzetekben közös követendő pedagógiai-pszichológiai stratégiaalkotás.
- A szakalkalmazotti testület tagjai egyenrangú munkatársak, akiknek önálló tevékenysége több szinten összekapcsolódik. Ezért minden gyógypedagógus és pszichológus, kollégáival egymás munkáját kölcsönösen segítő, jó viszony kialakítására törekszik. Különösen megtisztelő feladatnak tekinti a felsőoktatási hallgatók és a pályakezdő kollégák maximális segítségét.
- Az a gyógypedagógus és pszichológus, aki multidiszciplináris környezetben, teamben dolgozik, kapcsolatot tart kollégáival, tájékoztatja őket döntéseiről, konzultál velük.
- A szakalkalmazott, munkatársa helyettesítésekor, tekintettel van annak érdekeire, szakmai munkájára.
- Az óvodákban, iskolákban dolgozó kollégák viselkedése egymás között, vélekedéseik egymásról a gyermekek, fiatalok számára példa arról, hogyan működik egy közösség. Etikus gondolkodásuk és magatartásuk elengedhetetlen az intézményt átszövő különböző közösségek kialakítása és eredményes irányítása érdekében.

14. A szakmával való kapcsolattartás

- Minden gyógypedagógus és pszichológus felelősséggel tartozik – intézményen belüli és azon kívüli - szakmai tevékenységéért, annak minőségéért.
- Kötelessége nyomon követni a szakma fejlődését, azt alkalmazni munkájában.
- Szakmai tájékozottságát kiterjeszti a gyógypedagógiával érintkező területekre is.
- Társintézményekkel, azok képviselőivel kollegiális, nyitott, együttműködő.
- Az intézményen kívül sem vállal el olyan feladatot, amely összeférhetlenségi helyzetet teremt, vagy amelyben tevékenységét visszaélésre használhatják fel.

15. Társadalmi szereplés

- A gyógypedagógus és pszichológus kolléga közszereplést vállalva közli, hogy milyen minőségben, kinek a nevében nyilatkozik, vagy cselekszik.
- Minden szereplése során arra is törekszik, hogy bizalmat és megbecsülést szerezzen hivatásának. Fellép minden olyan szakmai vagy szakmán kívül álló megnyilvánulással szemben, amely a pedagógiai/pszichológusi tevékenységet akár társadalmi, akár szakmai

- Nem járul hozzá ahhoz, hogy nevét szakmájával összefüggő olyan tevékenységgel vagy munkával kapcsolatban használják fel, amelyért nem vállalhat felelősséget.
- Nem tesz tudatosan megtévesztő kijelentéseket képzettségét, tapasztalatait vagy kompetenciáját, beosztását, tudományos fokozatát, jogosultságát, intézményi, társasági hovatartozását, szolgáltatásait, díjazását, publikációit és tudományos eredményeit illetően.
- Az, aki másokat bíz meg a saját szakmai tevékenysége, elért eredményei és szolgáltatásai népszerűsítésével, teljes felelősséggel tartozik annak tartalmáért.
- A gyógypedagógus és pszichológus munkatárs társadalmi szerepvállalása során, döntéshozatali helyzetben a szakma és a kliensek érdekeit képviseli, velük szembeni megértést, befogadást, toleranciát segíti.
- Lehetőségei szerint fellép minden olyan szakmai vagy szakmán kívülálló megnyilvánulással szemben, amely pedagógiai/pszichológiai tevékenységét akár társadalmi, akár szakmai tekintetben helytelen megvilágításba helyezné, illetőleg jogosulatlan és túlzó elvárásokkal kompromittálná

16. Kutatás, publikáció

- A gyógypedagógus, pszichológus kolléga az intézményben folyó kutatáshoz az intézményvezetés, a kliens vagy törvényes képviselője formális beleegyezését kéri.
- A gyógypedagógus, pszichológus munkatárs mindenfajta - akár tudományos, akár ismeretterjesztő jellegű - közlésnél követi és betartja a publikálás nemzetközileg elfogadott szabályait, továbbá tekintetbe veszi a célzott közönség (olvasó, hallgató) feltételezhető képzettségét és a tárgyban való tájékozottságának mértékét. Mindenkor közérthetően, világosan fogalmaz, a félreértés, félremagyarázás lehetőségét igyekszik kizárni.
- Tudományos, szakmai köröknek szánt publikációiban olyan tájékoztatást ad, amely az olvasók számára állításainak hitelességét és helyességét kontrollálhatóvá teszi.
- Csak olyan közleményekhez adja a nevét, amely a saját teljesítménye, vagy jelentős a kutatáshoz való hozzájárulása. Gondosan ügyel arra, hogy az olvasó világosan informálva legyen arról, hogy a közleményben mi és mennyi a szerző saját szellemi terméke, és mi az, amit másoktól vett át.

16. Az etikai kérdések kezelése

A szakmai etikai kódexek előírásai megsértésére vonatkozó panaszok kivizsgálását és megoldását gyógypedagógus esetében a MAGYE Etikai Bizottsága, pszichológusok esetében az MPT és az MPÉE Etikai Bizottsága végzi, a testületek eljárására vonatkozó hatályos Szervezeti és Működési Szabályzat szerint.

Amennyiben a gyógypedagógus vagy pszichológus kolléga felismeri, hogy munkáját rossz célra használják, vagy téves színben tüntetik fel, megfelelő lépéseket tehet a helyzet rendezésére. Először informális úton kísérli meg a helyzet rendezését. Ennek sikertelensége esetén a másik fél tudomására hozza, hogy az esetet jelenti az Etikai Bizottságnak.

Az Etikai Bizottsággal való együttműködés visszautasítása önmagában is etikai vétségnek számít. Nem számít az együttműködés megtagadásának, ha valaki a bírósági eljárás végéig az etikai eljárás felfüggesztését kéri. Az Etikai Bizottság az együttműködés megtagadása esetén is állást foglalhat.

17. Záró rendelkezések

A Prizma Általános Iskola és Óvoda, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Etikai Kódexéről a szülői szervezet véleményt nyilvánított, javaslatokat tett és kifejezte egyetértését.

Az intézmény Etikai Kódexét a szakalkalmazotti testület kétharmados többséggel fogadhatja el.

Az Etikai Kódexet a szakalkalmazotti testület 2010.április 19-i ülésén véleményezte és 22/2010. számú határozatával elfogadta.

Budapest, 2010. április 19.

.....
intézményvezető